

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever
& eigenaar van dit blad, groote Markt,
n° 31.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags,
's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 13 centimeu.
Aankondigingen, 13 centimeu per
drukregel.

TONGEREN, DEN 10 APRIL.

Davidfonds.

Het werk gekend onder den naam van Davidfonds neemt eene groote uitbreiding in alle vlaamsche provinciën. De minnaars der vlaamsche letterkunde zullen zeker niet aarzelen zich op de lijst van het genootschap te doen inschrijven. Om het onze bij te dragen tot verspreiding dezer vaderlandsche inrichting, deelen wij hier de standregelen van het Davidfonds mede.

I. DOEL EN ALGEMEENE SCHIKKINGEN.

ARTIKEL 1.

Het DAVIDSFONDS is eene hulde aan de nagedachtenis van den zeer eerwaarden heer kanunnik J. B. David, hoogleraar aan de katholieke universiteit van Leuven, die op het gebied der Nederlandse taal- en volksbelangen zooveel goeds heeft gesticht.

ARTIKEL 2.

Echt en rechtzinnig katholiek, in overeenstemming met het karakter des mans, wiens naam het vereert, zal het FONDS immer kloekmoedig en onbeschoord naar zijn edel doel streven, in het volgend artikel bepaald.

ARTIKEL 3.

Het DAVIDSFONDS zal:
a) de studie en het gebruik der Nederlandsche taal bevorderen door het uitgeven, aankopen en verspreiden van letterkundige en wetenschappelijke werken;

b) prijsvragen uitschrijven, volksvoordrachten houden, het volksgezag veredelen, en hulp en onderstand verlenen aan allen, die, op de eene of andere deftige wijze, den voorspoed der moedertaal behartigen; en

c) den nationalen geest, in den zin der christelijke beschaving, opbeuren en versterken.

II. VAN HET HOOFDBESTUUR.

ARTIKEL 4.

Het hoofdbestuur van het DAVIDSFONDS is te Leuven gevestigd, en bestaat uit minstens zeven en hoogstens negentien leden, waaronder een bestendige eerevoorzitter, een voorzitter, twee ondervoorzitters, een secretaris, twee hulpsecretarissen, een boekhouder en een schatbewaarder.

ARTIKEL 5.

De helft der bestuurleden zal jaarlijks door de andere helft gekozen of herkozen worden.

De eerst aftredende leden zullen door het lot bepaald worden.

De voorzitter en de secretaris behorende tot de tweede helft der aftredende leden.

ARTIKEL 7.

Bij gelijkheid van stemmen beslist de voorzitter.

III. VAN DE AFDEELINGEN.

ARTIKEL 7.

Het hoofdbestuur is gemachtigd afdeelingen van het DAVIDSFONDS te stichten, die, met denzelfden geest bezielde, hetzelfde doel willen bereiken.

ARTIKEL 8.

Het bestuur eener afdeeling bestaat uit minstens drie en hoogstens vijftien leden, waaronder een voorzitter, een secretaris-schatbewaarder en zoo mogelijk een bestendige eerevoorzitter.

ARTIKEL 9.

In die plaatsen, waar geen afdeeling met een bestuur van drie leden zou kunnen tot stand

komen, kan het hoofdbestuur eenen afgevaardigde van het DAVIDSFONDS benoemen.

ARTIKEL 10.

De bepalingen van art. 5 en 6 hierboven, zijn op de afdeelingen toepasselijk.

ARTIKEL 11.

Geene afdeeling kan tot stand komen dan onder goedkeuring van het hoofdbestuur.

ARTIKEL 12.

Die goedkeuring zal telkens gegeven worden, wanneer het bestuur eener afdeeling de tegenwoordige standregelen aanvaardt en zich schriftelijk verbindt deze na te leven.

ARTIKEL 15.

Het bestuur eener afdeeling staat in onmiddellijke betrekking met het hoofdbestuur voor alle vraagstukken, die met het doel van het FONDS overeenkomen.

Elk lid van het bestuur eener afdeeling heeft het recht de gewone zittingen van het hoofdbestuur bij te wonen met raadgevende stem.

IV. VAN DE GELDMIDDELEN.

ARTIKEL 14.

De kleinste jaarlijkse bijdrage van elk lid van het DAVIDSFONDS is vijf franken (in Noord-Nederland 2 gulden 50), waarvoor ieder inschrijver te elken jare een zeker aantal boeken zal ten geschenke ontvangen, in prijs gelijk aan de som zijner inschrijving.

ARTIKEL 15.

De bijdragen van ieder lid der afdeelingen worden door het hoofdbestuur ingezameld, en vloeien in de algemeene kas te Leuven.

ARTIKEL 16.

De afdeelingen ontvangen jaarlijks van het hoofdbestuur 25% van het beloop hunner inschrijvingen, ten einde deze som, op eigen verantwoordelijkheid, te benuttigen in den geest van art. 5 hierboven.

ARTIKEL 17.

Het zal het hoofdbestuur vrij staan de bijlage van 25% 's jaars, zoo noodig, te verhoogen.

ARTIKEL 18.

Het bestuur van iedere afdeeling zal jaarlijks het getal zijner inschrijvers met naam, bedrijf en woonst, voor 1 januari aan het hoofdbestuur indienen, met aandiuiding der som, waarvoor elke deelnemer is opgeschreven.

ARTIKEL 19.

De bepalingen van art. 15, 16, 17 en 18 zijn ook toepasselijk op elken afgevaardigden van het FONDS.

V. VAN DE ALGEMEENE VERGADERINGEN.

ARTIKEL 20.

Tot het bijwonen der algemeene vergadering van het DAVIDSFONDS zijn gerechtigd: a) de leden van het hoofdbestuur; b) de leden van 't bestuur der afdeelingen; en c) de afgevaardigden.

ARTIKEL 21.

Het hoofdbestuur is gehouden alle jaren in de maand april eene algemeene vergadering te Leuven bij een te roepen.

ARTIKEL 22.

Het hoofdbestuur is gemachtigd, te Leuven of elders buitengewone vergaderingen te beleggen.

ARTIKEL 25.

In de jaarlijkse algemeene vergadering zal elk bestuur een verslag inleveren over zijn toestand en over zijne algedane werkzaamheden.

Eene maand later zal het hoofdbestuur over al deze verslagen een algemeen verslag afkondigen, dat aan al de inschrijvers van het DAVIDSFONDS zal toegezonden worden.

ARTIKEL 24.

Geene voorstellen zullen op de algemeene vergadering besproken worden, dan die, welke eene maand te voren schriftelijk bij den secretaris van het hoofdbestuur zijn ingeleverd geworden.

VI. BIJZONDERE SCHIKKINGEN.

ARTIKEL 25.

In geval van ontbinding eener afdeeling of van het gansche FONDS, zullen er in eere algemeene vergadering, daartoe bijeengegroept, maatregelen genomen worden naar eisch der omstandigheden.

ARTIKEL 26.

Geene veranderingen kunnen aan deze standregelen toegebracht worden dan in algemeene vergadering, met ten minste twee derden der stemmen van de aanwezigen.

Gedaan en vastgesteld te Leuven, in zitting van het hoofdbestuur, den 16ten februari 1860 vijf en zeventig.

DE LEDEN VAN HET HOOFDBESTUUR.

Fr. SCHOLLAERT, Onder-voorzitter van de kamer der volksvertegenwoordigers, *Eere-voorzitter*; Dr. P. M. ALBERDINCK THIJM, hoogleraar, *Voorzitter*;

Eerw. Heer L. W. SCHUERMANS, schrijver van 't « Algemeen Vlaamsch Idioticon, » enz., *pas-toor te Wilsede, 1ste Onder-voorzitter*;

A. DE PRINS, doctor in de rechten, *2de Onder-voorzitter*;

J. BROUWERS, Z., letterkundige, *Secretaris*;

P. MAES, student, *Hulpsecretarissen*;

J. PLANQUAERT, id.,

M. JACOBS, advocaat, hoofdman van de aloude hoofdredijkkamer « Het Kersonwken, » *Boekhouder*;

J. ROBERTI, notaris, *Schatbewaarder*;

W. CAPPELLEN-VERZYL, nijveraar, *Lid*;

Eerw. Heer Is. HEMERYCK, bestuurder van het Justus-Lipsius-college, id.,

Eerw. Heer J. F. HENDRICKX, letterkundige en onderpastoor te Wilsede, id.,

Emr. POULETT, doctor in de rechten en hoogleraar, id.,

J. VAN BIERVLIET, doctor in de rechten en hoogleraar, id.,

J. VANLINTHOUT, drukker der hoogeschool, id.

De *Monitor* van heden bevat de wet aangaande de vergoeding der milicianen. Ziehier de voornaamste schikkingen der wet: Gedurende den normalen en effectieven werkdagen dienst wordt er aan de ouders van den miliciaan die onder de wapens is eene schadevergoeding van 40 fr. per maand uitbetaald; heeft hij noch vader noch moeder dan wordt zij betaald aan de grootouders of een der twee overlevenden. Is de miliciaan getrouwd, dan wordt de schadevergoeding aan de vrouw betaald. Sterft de miliciaan onder dienst, dan wordt de schadeloosstelling betaald voor al den tijd dat zijn werkdagse dienst moet duren. De schadevergoeding wordt aan den miliciaan betaald als hij geene ouders of grootouders heeft, als zijne ouders onbekend of voor misdadend veroordeeld zijn, of als hij door zijne ouders verlaten is. Zij wordt dan in de algemeene spaarkas op zijnen naam gestort. Behalve uitzonderingen door het gouvernement verleend, kunnen die sommen maar

getrokken worden vijf jaren na het einde van den werkdagen dienst.

De schadevergoeding wordt niet verleend, als de ouders van den miliciaan, de overlevende of hij zelf meer dan 50 fr. rechtstreeksche belastingen ten voordeele van den Staat betalen.

Stads- & provincie nieuws.

De Gazetten van Brussel houden zich bezig met de buitensporigheden die te Tongeren plaats gehad hebben. Ziehier hoe de *Journal de Bruxelles* zich uitdrukt:

« De liberalerij is de school der wanorde bij uitmuntendheid vooral in België. Zij laat geene gelegenheid voorbij gaan om zich te toonen zoo als zij is, dat is te zeggen hevig en oproermakend. Bij elke kiezing gedraagt zij zich met drift en buitensporigheid, en geene manifestatie, hoe vreedzaam en wettig zij ook is, kan plaats hebben, zonder dat de liberalerij vermaak neme om ze te storen door hare geweldnarigen, van het oogmerk dat het geene liberale manifestatie is.

« Verleden maandag was M. Julliot te Tongeren het voorwerp van eene vriendelijke betuiging van wege de sociëteit *Concordia*, die hem als blijk harer dankbaarheid zijn portret aanbodt ter gelegenheid van den 25ten verjaardag zijner parlementaire bedieningen.

« Niets was natuurlijker, niets was redelijker. Dit vaderlandsch feest is nogtans gestoord geworden door onwaardige buitensporigheden van onze politieke tegenstrevers. Een nogtans M. Julliot is een man omringd van het algemeen aanzien en van de openbare achting zijner medeburgers en voorzeker niemand verdient deze beter dan hij. De achtbare afgevaardigde van Tongeren is een oprecht en standvastig karakter die door alle partijen geacht wordt; hij is een man van zelfsoffering, wiens oprechtheid, eerlijkheid en vaderlandsliefde onbetwistbaar zijn. Hij heeft door zijne onbaatzuchtigheid en onpartijdigheid zoo veel diensten aan zijne tegenstrevers als aan zijne politieke vrienden bewezen.

« Dat kon niet helpen; de liberalen van Tongeren hebben de plichtige onbehoudigheid gehad zich, ter gelegenheid der manifestatie waarvan M. Julliot het voorwerp was, verleden maandag aan schandalige en onwaardige daden over te geven. De liberalen zijn overal dezelfde; het straatlawijt, de oproer en de publieke schandalen ziedaar hun voornaamste element. Het is eene ware schande voor eene partij.

« De *Journal de Bruxelles* verhaalt daarna de wanordeligheden die te Tongeren zijn voorgevallen. Daarna maakt hij nog de volgende bedenkingen.

« Wij hopen dat het parket van Tongeren zich ernstig zal bezig houden met de klacht die hem toegestuurd is. Het is noodig dat de plichtigen en de ruststoorders gestraft worden. Het geldt eene vrijheid die ons dierbaar is, die dierbaar moet zijn aan het hart van alle burgers. Het gedrag van M. den burgemeester van Tongeren is buitengewoon in deze omstandigheid. Over enigen tijd was hij aan het hoofd van den lijfstoet bij de begrafenis van eenen vrijdenker, ten einde de orde te handhaven. Maar verleden maandag heeft men hem nergens gezien. Hij heeft aan eene bendeliberale deugnieten toegelaten eerlijke burgers te beledigen in het volbrengen van eenen plicht die hun opgelegd was door het aanzien en den eerbied welke een der achtbaarste leden der belgische

CLARA'S OFFER.

EEN VERHAAL UIT DEN TEGENWOORDIGEN TIJD.

(4^e VERVOLG.)

Het jonge meisje, dat op het platteland was opgevoed, daar vrij kon gaan en loopen waar zij wilde, dat aan de frissche zee- en berglucht, aan werken in het tuintje, aan het doen van groote wandelingen in den omtrek van het dorp gewoon was, gevoelde zich als in eene kooi opgesloten vogel, wanneer zij de met kiezelstenen bestrooide voetpaden van Russell-square op en neer wandelde of zich op de vuile rustbanken onder de bladerlooze boomen nederzette. Slechts eene zaak was eene uitspanning voor haar; het was hare dagelijkse wandeling met jufvrouw Connell naar de kerk, om de H. Mis te hooren; en het weder mocht zoo slecht zijn als het wilde, men kon de oude vrouw en het jonge meisje altijd door mist en regenlagen heen naar hare geliefde Katholieke kerk zien gaan.

Toch was het bijna onmogelijk, in zulk eene atmosfeer naar lichaam en geest gezond te blijven. Zij liet den moed echter niet zinken, en bestreed de neerslachtigheid en de verveling (een woord, waarvan zij thans eerst goed den zin begreep) zooveel zij kon. Zij schreef ellenlange brieven aan den pastoor van St-Victor, en zijne antwoorden, waarin het dorpsnieuws steeds tot in de kleinste bijzonderheden werd medegedeeld, werden altijd gretig verslonden, zoowel als eenige schoone denkbeelden van hoogere strekking, die hij nimmer

nalië in zijne brieven in de lasseschen. Zij haalde de sinds jaren niet ingeziene boeken van haar oma's bibliotheek van de bestoven planken, en voorgelezen door eene lijst, die de pastoor haar gegeven had (want in de dagen zijner ballingschap had hij zich eene uitgebreide kennis der Engelsche letterkunde eigen gemaakt), las zij er een groot gedeelte van. Dan weder bespeelde zij de sedert lang niet gebruikte oude piano in het salon, tot niet weinig vermaak van jufvrouw Connell. Zij beproefde zich zelve onderricht in het Italiaansch te geven en daar haar oom haar streng verboden had de armen te gaan bezoeken, besteedde zij haar eigen geld om stof te koopen, en naaide zij daarvan kleederen voor hen.

Bovendien werd zij in de square-tuintjes spoedig goede vriendin met de kinderen, die haar dagelijks onder opzicht der kindermeiden kwamen spelen. Zij werd weldra hunne vriendin, hunne lieveling en zelfs slavin — was nu eens een paard voor den joncheer Walter, dan weder eene gezelschapsdame voor de jonge jufvrouw Joanna, of eene onuitputtelijke bron van sprookjes en vertelseljes voor den ganschen troep. Gezelschap zag zij letterlijk nooit; aan des heeren Morton's tafel verscheen slechts een en dezelfde gast, en Clara leerde zijne komst spoedig eerder vreezen dan verlangen. De heer Hulme was de compagnon van den heer Morton; hij was klein van persoon en had kort, borstelijk haar, met scherpe, loerende oogen, en zijne stroeven, bijtende gesprekken waren voor Clara nog onaangenamer dan het stilzwygen van haar oom. Hij nam niet veel notitie van haar; doch het was voor het arme meisje zeer pijnlijk te moeten hooren hoe alles, was zij voor heilig en eerwaardig hield, werd bespot en door het slijk gehaald; hoe over geloof, eer en deugd werd gesproken als zaken, die tot de onmogelijk-

heid behoorden. Menigeen zou bij het aanhooren van dergelijke taal op een dwaalspoor geraakt zijn; doch Clara's kinderlijk geloof en onschuld waren een zeker schild, en geen enkele van 's heeren Hulme's lage uitdrukkingen bleef ooit in haar geheugen gegrift.

VERDE HOOFDSTUK.

Zoowel de lakieën, die aan tafel bedienden, als Clara zelf, hadden reeds sinds lang begrepen, dat zij, ofschoon haar naam niet genoemd werd, dikwerf het onderwerp van het gesprek der beide compagnons uitmaakte. Zij scheen eenigszins in betrekking te staan met de terugkomst van zekeren « Robbert »; doch wie die Robbert was, of waar hij vandaan moest komen, daarvan kon zij maar geen denkbeeld krijgen, en, bovendien, nieuwsgierigheid was hare kwaal niet. Het feest van Kerstmis was nabij, en die gedachte werd de arme Clara hoe langer hoe meeslachtiger. Op dat tijdstip van het jaar heeft de gelukkigste familie soms treurige herinneringen — dan zijn er altijd eenige ledig geworden plaatsen aan den disch, worden er sommige stemmen gemist, naar welke wij tevergeefs luisteren; doch welk eene groote verandering had er voor Clara sinds het vorige jaar plaats gegrepen! Zij kon aan niets anders meer denken dan aan de nachtmis, die door al de dorplingen werd bijgewoond, aan den helderen met sterren bezaaiden hemel, aan den hartelijken kus harer moeder, aan den plechtigen zegen van pastoor; hoe zij, later op den dag, de armen bezocht, en menig droevig hart verlijd had; hoe zij de kolommen der kerk met groen en steekpalm versierd en de *Kribbe* mede had helpen gereedmaken. Nu zou zij dat reine genot niet meer smaken; toch hield zij hare opwellende tranen in. Zij dacht aan het Kerstfeest, dat hare moeder thans

in den hemel zou vieren, en hoe die daar in werkelijkheid het lied der Engelen zingen zou. De groote feestdag was eindelijk daar, en in het halfduistere kerkgebouw van het mistige Londen glinsterden eenige weinige steekpalmbessen, en op het altaar was dezelfde God van haar dorpie, dezelfde Vriend en Trooster; en als Clara, toen de mist in een lijnen motregen overging en ieder ding er vuil en onmogelijk uitzag, door de beslijkte straten naar huis terugkeerde, gevoelde zij dat zij inwendig den grootsten zegen bezat, dien deze feestdag brengen kon, namelijk *een gerust geveeten*.

Zij zag erg tegen het middagmaal op, dewijl zij vreesde dat de heer Hulme er weder zou zijn; doch toen zij het salon binnentrad, bemerkte zij een heer, dien zij te voren nog nimmer gezien had. Hij lag op zijn gemak in een wijden armstoel, met een dagblad in de hand, en deed geheel of hij thuis was. Toen zij binnenkwam sprong hij over-eind, en Clara zag dat hij een jonkman van omstreeks vijf-en-twintig jaar was, met een rond, open gelaat, waarop goedhartigheid en opgeruimdheid te lezen stonden.

« Miss Morton, geloof ik, » zeide hij. Vergun mij zelf voor te stellen, dewijl er niemand bij de hand is om deze ceremonie te verrichten. Ik ben Robbert Clayton, volle neef van den vreeselijken mijnheer Hulme. Ik ben niet ijdel genoeg om te veronderstellen dat hij in mijne afwezigheid over mij zal gesproken hebben.

« Ik heb hem wel eens over iemand hooren spreken, die Robbert heette, » zeide Clara glimlachend.

« Ik ben de laatste drie maanden in Holland geweest, » hervatte hij, « voor zaken de firma betreffende, en eerst gisteravond teruggekeerd. »

(Wordt vervolgd.)